

stranden. — 2) Vända, vrida sig. (Fig.) *Lyckan h-ver.* är föränderlig. *Få se, huru sakerna h.* — *H. om, omkull,* kastas omkull och i fallet göra en bågformig rörelse. — *H. om, omkring,* vända sig omkring. (Fig.) *Lyckan har h-ft om,* har vänt sig. — Part. pass. *Hvålf'd* brukas ofta nästan adjektivt, t. ex.: *Ett h-t tak. Det h-a blå.* himlahalvfvet.

HVÄLFVANDE, n. 4. Se *Hvålfning*, 1.

HVÄRFVA, v. a. 2. Se *Vänga*.

HVÄSA, v. n. 2. 1) Säges om det hvassa ljud, som vissa djur, t. ex. ormar, gäss låta höra, när de blifva uppretade. — 2) Säges äfv. om det ljud, som höres, då en hes människa skall tala. *Hon kan icke tala, hon h-ser.* *H. fram orden.* — *Hväsande*, n. 4.

HVÄSNING, f. 2. 1) Handlingen, då någon hväser. — 2) Hväsande ljud. *En h. blott hördes.*

HVÄSSA, v. a. 2. Göra hvass. *H. en knif.* — *Hvässande*, n. 4. o. *Hvässning*, f. 2.

HY, m. sing. Ansigtfärg. *Fin, frisk, blek h. Skifta h.,* bleka eller rodna.

Anm. *Hy* betyder ursprungligen *Färg*.

HYACINT, --si'nt, m. 3. 1) Allmänt bekant blomsterväxt af Liljorna, som växer vild i länderna kring Medelhafvet. *Hyacinthus orientalis.* — 2) En vanlig orangegul eller eldfärgad ädelsten.

HYBBLE, n. 4. (af gamla ordet *Hybyle*, böningshus) Eländig koja, uselt näste. *Bo i ett h.*

HYBRID, -i'd, a. (lat. *Hybridus*) 1) Alstrad af två särskilda arter. Säges om djur och växter. — 2) Hämtad ur två särskilda språk. Brukas om sammansatta ord.

HYCKLA, v. n. o. a. 1. Ställa sig bättre, än man är; låtsa, att man äger någon god och lofvärd egenskap, känsla o. s. v., den man icke äger. *Hon tyckes vara gudfruktig, men hon blott h-r.* *H. fromhet, gudsfruktan.* *H. vänskap för någon.* — *Syn.* Skrymta. — Part. pres. *H-nde* brukas stundom nästan adjektivt, i samma mening som: falsk, skrymtaktig, t. ex.: *Ett h. väsende.*

HYCKLANDE, n. 4. Se *Hyckleri*.

HYCKLARE, m. 3. o. -**LEERSKA**, f. 1. En, som hycklar, har en hycklande natur. — *Syn.* Skrymtare, -erska.

HYCKLERI, n. 3. Antagande af vissa dygder eller känslor blott för sken skull. — *Syn.* Skrymteri.

HYDDA, f. 1. Boning af allra enklaste slag till skydd emot sol, väder och vind. *Bo i en h.* (Fig.) *Människans jordiska h.* kroppen. — Har sammansättningarna *Rishydda*, *Löshydda*, m. fl.

Anm. Ordet kommer förmodligen af *Hud*, emedan de seythiska folken i äldsta tider bodde i hyddor, gjorda af hudar, som voro täckta öfver i marken nedslagna pålar.

HYDE, n. sing. (pop.) Se *Pack*.

HYDRA, hy'dra, f. 1. 1) (myt.) Ett fabelaktigt, af Herkules dödadt, månghöfdadt vidunder, på hvilket, för hvarje hufvud som afslogs, två nya växte i stället. — 2) (fig.) Ett ondt, som tilltager, ju mer man söker att fördrifva det. — 3) Ett stråldjurslägte af Slemppolyerna, som lefver på vattenväxter, i sött vatten, och är mycket allmänt.

HYDRAT, -ät, n. 3. (kem.) Förening med vatten, t. ex. Kalkhydrat, förening af kalk med vatten (släckt kalk).

HYDRAULIK, ---i'k, f. 3. (från grek.) Läran om vattnets användande som drifkraft, i följd af dess rörelse vid fallet utför större ell. mindre höjder.

HYDRAULISK, a. 2. Som hörer till hydrauliken.

HYDRODYNAMIK, hydrådynamik, f. 3. Läran om flytande ämnens rörelselagar.

HYDROFAN, --än, m. 3. Ädelsten, ett slags opal, halft genomskinlig, men som, lagd i vatten, insuger detta och blir genomskinlig, med lysande prickar. Kallas äfv. Verldsgöat. [—phan.]

HYDROFOBI, hydråfåbi, f. 3. (från grek.) Vattuskräck. [—phobi.]

HYDROGRAFI, hydrågrafi, f. 3. Beskrifning om haf, sjöar och vattendrag, i och för segelfarten. [—graphi.]

HYDROMETER, hydråmétr, m. 2. pl. — *metrar.* Se *Areometer*.

HYDROMETRI, ---tri', f. 3. Konsten att mäta flytande ämnens tyngd, täthet m. m.

HYDROPATI, ---ti', f. 3. Vattenläkekonst. [—pathi.]

HYDROSTATIK, ---i'k, f. 3. Läran om vattnets bärfkraft och motstånd emot kroppar, som flyta derpå eller röra sig deruti, då det befinner sig i hvil.

HYDROSTATISK, a. 2. Som tillhör eller har afseende på hydrostatiken.

HYDROTEKNIK, ---i'k, f. 3. Vattenbyggnadskonst. — *Hydroteknisk*, a. 2.

HYENA, hyéna, f. 1. Ett glupskt rofddjur af Hundsläktet, i Asien och Afrika, med ett högst vidrigt utseende och läte; sprider en gemen lukt omkring sig. Hyéna.

HYENDE, hy'ände, n. 4. Liten kudde, dyna, att lägga något på. *Frambära något på ett h.* (Fig.) *Lägga h. under lästen, lättjan,* gifva näring, uppmuntran åt &c.

HYFLA, hy'vla, v. a. o. n. 1. Med hyfvel göra slät, jemn. *H. ett bräde.* (Fig.) *H. på sin likkista,* plågas af en hosta, som drar en i grafven. *H. åf, bort,* se *Ashyfla*, *Borthyfla.* — *Hyflande*, n. 4. o. *Hyfling*, f. 2.

HYFSA, hy'fssa, v. a. 1. (i äldre språket *Höfssa*, af det gamla *Hæfwa*, vara passande, höfvas) 1) Göra snygg, städad. Har till objekt både person och sak. *H. gossen litet; han skall gå bort.* *H. ett rum.* — *Syn.* Afhyfsa, Snygga, Städa, Putsa. — 2) (fig.) Göra passande för samfunds- eller sällskapslifvet, göra sedig, gifva skick och seder. Har till objekt både person och sak. *H. ett folk, en yngling.* *H. ett folks seder.* — *Syn.* Städa, Bilda, Folka, Göra till folk, Gifva hyfsning. — *H. sig*, v. r. 1) Göra sig snygg, städad. — 2) (fig.) Bortläggad det råa och ohysade i skick och seder. — *Syn.* Folka sig, Städa sig. — Part. pass. *H-d* brukas ofta nästan adjektivt och betyder då: Som har eller utmärkt hyfsning, skick och seder, t. ex.: *Ett h-t folk.* *En h. yngling.* *Ett h-t skick, uppförande.* — *Hyfsande*, n. 4.

HYFSNING, f. 2. 1) Handlingen, hvarigenom någon eller något hyfsas (både i egentl. o. fig. bem.). — 2) Hyfsade seder, hyfsadt skick, väsende. *Man träffar i allmänhet hos denna nation mycken h.* *En yngling med mycken h.*

HYFVEL, hy'v'l, m. 2. pl. *hyftar.* Snickarverktyg, försedd med ett hvasst jern, kalladt Tand, hvarmed ytan af trä göres slät, jemn.

HYFVELBÄNK, m. 2. Redskap, som begagnas vid hyfling, liknande ett fast bord, med två rör-liga delar, hvilka medelst skrufvar föras fram och åter, för att fasthålla deremellan insatta trästycken i hvad läge som helst.

HYFVELJERN, n. 3. Det hvassa jernet i en hyfvel.

HYFVELMASKIN, ---schin, m. 3. Maskin,